

Convegno nazionale dell' Accademia di Storia della Farmacia in Trento (7-8 juni 2013)

Romain Van Hautekerke

"I nostri radice in tempo sono le valore de adesso" (Onze wortels in het verleden zijn de waarden van vandaag)

De idee is zeker niet nieuw maar het klinkt wel in het Italiaans. Met deze gedachte vatte de tweedaagse ontmoeting van de Italiaanse Kring van Geschiedenis van de Farmacie aan.

Er waren wel wat meldingen: collega Max Liebl uit het naburige Bolzano is dit jaar verkozen als voorzitter van PGEU (Pharmaceutical Group of the European Union), het tijdschrift van de kring *"Atti e Memorie"* bestaat dit jaar 30 jaar en traditiegetrouw organiseert het bestuur zijn jaarlijkse bijeenkomsten ergens op het ganse Italiaanse grondgebied (*visitare le periferie*)

De lezingen waren verdeeld over 2 dagen: voor- en namiddag op vrijdag en zaterdag. Zondagmorgen was er de traditionele zondagsmis voor overleden leden en in de namiddag bezochten we in *Pieve di Ledro* (Gardameer) het farmaciemuseum Foletto (onder striemende regen). De lezingen werden gehouden in een afgedankte treintunnel aan de overzijde van de Adige, net buiten het stadcentrum. In deze tunnel is het permanent museum ondergebracht van de ski en het alpijns skien.

"Ontwikkeling en spreiding van apotheken in Trentino tussen de XVIII en de XIXe eeuw": De eerste apotheken kwamen in de regio pas in de 14de eeuw; tot in de 18de eeuw waren er niet meer dan 40 apotheken. Natuurlijk het is een berggebied met slechts enkele grotere steden (Trento, Bolzano, Merano, Rovereto). Zoals in veel streken in Centraal Europa zien we een evolutie van kruidenspecialist (*lo speziale*) naar apotheker. Vooral in de 19de eeuw wordt de wet gedictieerd door het Oostenrijks-Hongaars bewind: in 1807 was er de "Beierse volkstelling", in 1808 werd een verplichte bekwaamheidsproef opgelegd. Tot voor WO1 was het quasi onmogelijk een nieuwe apotheek te openen. Pas na 1919 kwamen er heel wat nieuwe vestigingen bij, mede door een bevolkingstoename. Men onderscheidt nu nog : privé apotheken; communale apotheken (eigendom van groepering), succursalen (bijhuizen) en *dispensari* (in kleinere locaties, afhankelijk van een grote apotheek en met beperkte openingsuren).

Een andere spreker had het over de geschiedenis van de farmacie in de *Val d' Aosta* sinds de 17de tot de éénmaking van Italië (1861). Zoals de Trentino is deze regio ook gelegen op de zuidelijke uitlopers van de Alpen; het was een hertogdom gekneld tussen het koninkrijk van Savoie en Lombardije. De pas van de San Bernardo geeft toegang tot de Po-vlakte. De directieven kwamen ook hier uit het noorden: de koning van Savoie. Door middel van een commissie (*Conseil des commis*) werd toezicht gehouden, farmacopees bestonden nog niet. In 1818 verscheen het eerste medisch manifest in het Italiaans. En net zoals in de Trentino nam het aantal apotheken pas toe na de onafhankelijkheid van Italië.

Interessant was ook de lezing over de *"erbario di Trento"* (XIVde). Dit merkwaardig boekwerk wordt bewaard in het Castello del Buonconsiglio (de magnifieke residentie van de prins-bisschoppen van Trento). In het herbarium worden 86 planten beschreven met duidelijke therapeutische indicaties. De omzwervingen van dit boekwerk zijn merkwaardig. Het behoorde aanvankelijk aan Vincenzo Sabbia, monnik en abt in Viboldone (1540-1610). Viboldone is een benedictijner abdij ten zuiden van Milaan op de Via Emilia (richting Bologna). Het spoor volgen van het manuscript tot in Trento is onmogelijk. Alleen weten we dat het samen met andere werken werd verworven door de bisschop van Trento. Na de passage van Napoleon in 1796 verhuisde het werk naar Milaan en nadien naar Innsbruck. Na het tractaat van St Germain in 1919 werd het overgedragen aan Italië. Ter

gelegenheid van een tentoonstelling in Rome in 1923 van gerestitueerde kunstwerken van het Austro-Hongaars koninkrijk, belandde het finaal in Trento. Voor het eerst werd het herbarium beschreven door Hermann in 1905 die toen een studie maakte van de miniaturen in de universiteitsbibliotheek van Innsbruck. Deze vorser verwijst het boek oorspronkelijk naar Trento zonder verder preciseren.

Dus dank zij deze professor is het boek uiteindelijk in Trento terecht gekomen.

Trento, Trento ... van waar kennen we die naam?

Natuurlijk, het Concilie van Trente in 1545 en dat duurde 18 jaar.

De contrareformatie, de tijd van onze Karel V, François I en Lütther.....

Maar nu is Trento een bruisende universiteitsstad, naar onze smaak gemoedelijker dan Bolzano. De poort tot Italië via de Brennerpas. Geschiedenis woont hier samen met hedendaagse kunst, ecologie, sport en ...gastronomie.

informazioni@apt.trento.it

info@museostoric.it

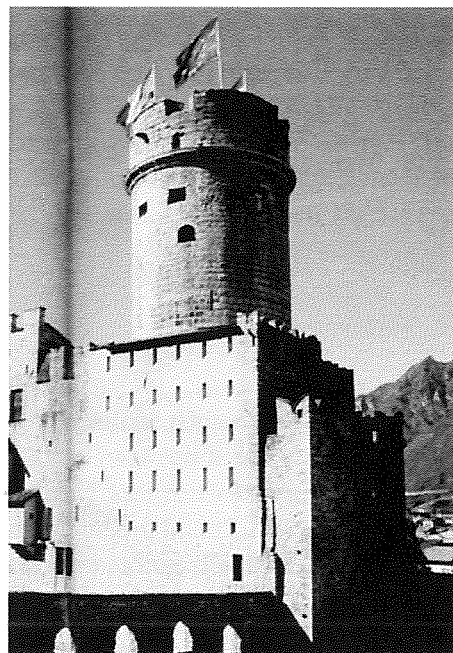
riva@unifarco.it

(apotheker E. Riva, Via della Vigna 42, 32100 Belluno)

Romain Van Hautekerke, Temse

Castellodel Buonconsiglio di Trento
Residentie van de prinsbisschop van Trente
Sinds de 13^e eeuw.

Hier wordt het Erbario bewaard

Erbario di Trento

Manuscript uit laatste kwartaal van de 15^e eeuw